

מבוסס וטוב, שדריה, שלחו חזרה לחנותא,

אמר ליה אביי: והא אנן תנן מי שנתערב לו מים ביין לא ימכרנו וכו' ולא לתגר אף על פי שהודיעו, ואיך החזרת את היין המזוג במים לתגר? הרי הוא יבא למוכרו לאחרים, נמצאת עובר בלפני עוור!

אמר ליה רבא: מזוגא דידי מידע ידיע, לפי שאני מוסיף הרבה מים עד שנראה לכל שהיין מזוג ואין חשש שיבא התגר להונות בו אחרים,

וכי תימא יש לחשוש דטפי ומחוייליה, שיוסיף התגר יין לאותו יין שמזגו רבא בהרבה מים עד שלא תראה המזיגה לכל אדם, ומזובין ליה לאחרים,

אם כן, אין לדבר סוף, ואף מים יהא אסור למוכרם לחנווני שמא יערבם ביין, אלא על כרחך לא אסרו למוכר לתגר אלא דברים שיכול לרמות בהם עצמם את לקוחותיו, כגון למוכר לו יין מזוג. אבל יותר מכך אין חוששין:

מקום שנחגו לחטיל מים ביין יטילו וכו':

תנא, הכל כמנהג המדינה, למחצה לשליש ולרביע,

אמר רב: ולא התיירו לערב סתם, אלא בין הגיתות שנו, כשהיין עוד תוסס, שיש אז מעלה בעירוב היינות, אבל לאחר התסיסה אסור:

מתניתין:

רבי יהודה אומר: לא יחלק החנווני קליות ואגוזין לתינוקות, מפני שהוא מרגילן לבא אצלו, ונמצא מקפח את פרנסת שאר החנוונים. וחכמים מתירין.

וכן לא יפחות החנווני את השער למכור בזול, וחכמים אומרים מותר, ואדרבה המוזיל את המחיר זכור לטוב.

וכן לא יבור את הגריסין מהפסולת המצויה בתוכם, שמתוך כך הוא מרבה במחירם יותר מדי, דברי אבא שאול, וחכמים מתירין.

ומודים חכמים שלא יבור את הפסולת רק מעל פי מגורה – המקום שבו שומר את הפירות, ואילו בפנים השאיר את הפסולת, שאינו אלא כגונב את העין שהלקוחות סבורים שברר את הפסולת מתוך המגורה⁽⁴⁸⁾.

אין מפרכסין מייפים לא את האדם ולא את הבחמה ולא את הכלים:

גמרא:

מאי טעמיהו דרבנן המתירים לחנווני לחלק קליות ואגוזים לתינוקות,

משום דאמר ליה לשאר החנוונים אנא מפליגנא אמגוזי, אני אחלק אגוזים, ואת פליג שיפקי, אתם תחלקו שזיפים [רשי' יומא פא א]:

המוכר ללוקח בפירושו לא בררתי אלא את הפירות החיצוניים אסור, לפי שעל ידי שרואה

יום לפי שמקלקלות אותם.

48. התוספות יום טוב ביאר, דאף בזמן שאומר